

Josef Snětivý
Josef Káninský

Český
FOTBAL 2012

Euro 2012

České kluby

Budoucnost našeho fotbalu
s osobnostmi

Josef Snětivý
Josef Káninský

Český
FOTBAL 2012

Euro 2012

České kluby

Budoucnost našeho fotbalu
s osobnostmi

Autoři děkují za spolupráci při vytváření této knihy předním osobnostem našeho fotbalu: Františku Komňackému, Jaroslavu Hřebíkovi, Pavlu Vrbovi, Vladimíru Šmicerovi, Janu Suchopárkovi, Petru Jiráčkovi a Jaroslavu Plašilovi.

© Josef Snětivý, 2012

© Josef Káninský, 2012

Editor © Josef Snětivý, 2012

Photographs © ČTK/AP/Thanassis Stavrakis, Vlastimil Vacek; Josef Snětivý, 2012

Cover & Layout: © Nakladatelství ČAS, Alena Laňková, 2012

© Nakladatelství ČAS, 2012

ISBN 978-80-87470-69-5

CESTA NA EURO 2012 ANEB PODIVNÁ ČTYŘLETKA ČESKÉ REPREZENTACE

Než se česká reprezentace dostala na Euro 2012, musela spousta figur a figurek opustit hrací pole. Vlastimil Košťál, Pavel Mokřý, Petr Rada, Ivan Hašek... Ale i další, kteří by si zasloužili podkapitoly, jaké má mít správná velká sága. Ale tohle není sága, natožpak hrdinská, ačkoli i z popela mohou povstat hrdinové. Tohle je přiměřeně zhuštěný příběh, jehož východiska začala klíčit na spáleništi Stade de Genève 15. června 2008. To když Petr Čech dostal (zatím) nejpříšernější gól své kariéry...

V peripetích českého putování na polsko-ukrajinské kolbiště se na místě předsedy fotbalového svazu vystřídali tři lidé, stejně jako na postu reprezentačního trenéra (nepočítáme-li jednozápasové „hostování“ Františka Straky). Dost na to, že jde o čtyřletý cyklus mezi dvěma evropskými šampionáty, a na obou přitom tato reprezentace hrála. Že se z toho nevytratil sportovní úspěch, je mimo jiné výsledkem chaotické shody náhod a působení různých sil. Zdá se, že ty pozitivní vyhrály.

Když místopředseda fotbalového svazu Vlastimil Košťál, před čtyřmi lety faktický vládce a vysávací českého fotbalu, v roli šéfa reprezentace prohlásil, že jemu ten míč mezi rukama neprošel, stal se definitivně novodobým Pilátem Pontským. Chudák Petr Čech, jedna z tragických postav ženevské prohry s Tureckem, v níž Češi ztratili dvougólový náskok i šanci jít do prodloužení za nerozhodného stavu! Že pustí brankář tři góly a jeden z nich zavíní, to se může stát vždycky. Že ho jeho nadřízený potopí jen tak z plezíru, to je známka těžké choroby mysli.

Karel Brückner skončil a Košťál i s přivlastněnými úspěchy svérázného „trenéra“ odtáhl do rakouských Alp dělat hoteliéra. Fotbalový svaz se svářil ve vzájemné nevráživosti a v řadě afér a mužstvo, jež mělo na to, aby na ME 2008 ještě udělalo zaznamenaní hodný výsledek, vstoupilo do závěrečné fáze poločasu rozpadu.

Budu si to pamatovat do konce života, přitakává **Vladimír Šmicer**. Jeden z nejúspěšnějších hráčů novodobé historie českého fotbalu tehdy nemohl

hrát. Pád mužstva od výhry nad Švýcarskem přes prohru s Portugalskem a kolaps s Tureckem sledoval jako (ne)přímý aktér, televizní spolukomentátor. *To byla opravdu sportovní tragédie, co se stalo. Pro Petra Čecha i pro celý tým. Fotbal je hra, stane se. Když ale v takovém zápase jde o všechno, mrzí to pak dlouho, dodává.*

Jak dlouho asi? Až tak, že by poráženecká nálada v týmu vydržela další měsíce? *Jde o sebevědomí hráčů. Ono se mohlo jít do čtvrtfinále na Chorvatsko do Vídně. A proč by se pak nepostoupilo? Když si hráč uvědomí, že tohle mohl mít, a nemá... V následující kvalifikaci mohl být úplně jiný respekt soupeřů. Je těžké se k tomu vracet, ale určitě to každého poznamená, uvažuje Šmicer, jenž později ukončil kariéru a přijal místo reprezentačního manažera.*

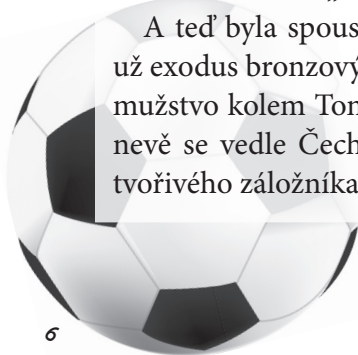
Rada do živého

Košťál je pryč, svaz vede slabý předseda Pavel Mokřý. Ve výkonném výboru, vybírajícím Brücknerova nástupce, panuje neshoda až nevraživost. V zákulisní licitaci dostává příležitost dosavadní asistent Petr Rada. Zdůvodnění, že bude zachována kontinuita, je vágní. Každý ví, že tým se musí budovat nanovo.

Bulvár psal, že národ je v šoku. Bohužel, ten pravý šok měl teprve přijít. Češi nepostoupili na mistrovství světa ze skupiny s Polskem, Slovenskem a Slovinskem... Dá se říct, že za pozdějším neúspěchem této mise jsou tři důvody: Brücknerovo dědictví, Rosického zranění a osobnostní krize samotného Rady.

Podívejme se na ten první. *S Karlem Brücknerem jsem spolupracoval v Drnovicích, takže jsem ho dobře poznal, vzpomíná současný asistent u národního týmu František Komňacký. On jako trenér měl rád tu svoji základní jedenáctku. Dal šanci všem a pak vytvořil osu nebo základ. To byli v tom okamžiku pro něho partneři. Ostatní hráči... to bylo někdy dost složité, protože jeho vztah k nim nebyl až tak vřelý. V médiích se psalo o tom, že Brückner dělí své muže na „zlaté“ a „prašivé“.*

A teď byla spousta „zlatých“ pryč. Rada chtěl na Brücknera, pod nímž už exodus bronzových medailistů z Eura 2004 začal, navázat tím, že vystaví mužstvo kolem Tomáše Rosického. Logická volba. Vždyť i neúspěch v Ženevě se vedle Čechova ojedinělého selhání zčásti přičítal absenci tohoto tvořivého záložníka, kterého zdravotní problémy do nominace nepustily.

Bohužel, znemožnily mu hrát i nadále. V obou klíčových utkáních proti Slovensku Rosický chyběl. Po aprílové prohře 1:2 (na pražské Letné ani nebylo vyprodáno, tak hluboko reprezentace klesla) došlo k podivnému, neúspěšnému puči. Na Mokrého popud obeslal sekretář svazu Rudolf Řepka členy výkonného výboru k hlasování o Radově odvolání. Bez jakékoli diskuse, prostě po internetu: ano - ne. Zatímco čtyři byli pro, ostatní odmítli hlasovat. V takovém prostředí se rozhodovalo o velkých věcech českého fotbalu...

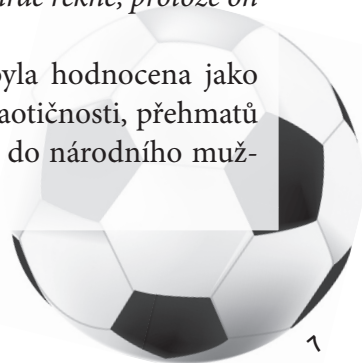
Rada byl na řádném zasedání o šest dní později opravdu odvolán a zároveň bylo z národního týmu vyřazeno šest hráčů, kteří byli po zápase se Slovenskem viděni v jedné z malostranských restaurací v dámské společnosti. Nic víc, nic míň. Nečekal je žádný další zápas, nikdo nedokázal, že by tropili výtržnosti, nikdo nedokázal, že šlo o prostitutky. A i kdyby... Rozhádané vedení českého fotbalu některé z potrestaných hráčů tak rozladilo, že ukončili reprezentační kariéru. Poslední zásah do živého masa.

Sbohem, Afriko...

Nově zvolený svazový předseda Ivan Hašek se zároveň obsadil do funkce trenéra reprezentace. Trenéra-zachránce, který už nic nezachránil. A zase za to zčásti mohla Rosického absence v zápase na Slovensku, kde Češi měli vyhrát. Remíza 2:2 odsunula jejich naděje do teoretické roviny, z níž se už ani s výhrou nad Polskem postup uplést nedal.

Mužstvo hrálo bez bývalých opor, ani takové autoritě jako Haškovi se nepodařilo přesvědčit třeba Tomáše Ujfalušiho, aby vzal své rozhodnutí zpět. *Každý na to má právo, hledá pochopení pro ty, jimž by národní dres slušel, ale oni ho už nechtěli či nechtějí obléci, internacionál **Jan Suchopárek**. Jsou tam různé aspekty, třeba rodinné zázemí, únava, zdraví a motivace. Samozřejmě že když motivace chybí, nikdy nepodáte stoprocentní výkon. Bez motivace člověk nikdy nic neudělá. Pro mne je lepší, když to hráč řekne, protože on nejlíp cítí, že už národáku nic nedá.*

Neúčast na světovém šampionátu v Jižní Africe byla hodnocena jako zbytečná, ale zároveň jako logická. Byl to důsledek chaotičnosti, přehmatů a neodbornosti, které se jako sněhové koule trefovaly do národního mužstva tak dlouho, dokud ho neporazily.

Michala Bílka si vybral ještě Hašek. Jakožto jediný český trenér, který v posledních letech získal double, byl logickou volbou do realizačního týmu. „Je to člověk, kterému věřím. Určitě má lidské i odborné schopnosti vést národní mužstvo. Pro mě je důležité, že má důvěru i ostatních členů výkonného výboru,“ komentoval volbu svého nástupce (a kamaráda) Hašek a předpověděl, že po předpokládaně úspěšné kvalifikaci na Euro 2012 vydrží kouč ještě na další dvouletý cyklus do světového šampionátu 2014 v Brazílii.

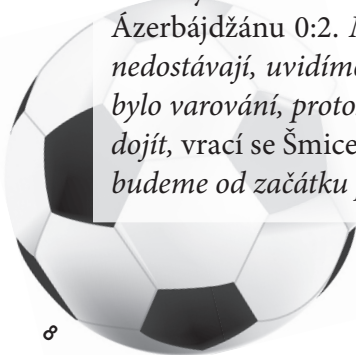
Hašek byl dobrým prorokem, ale špatným funkcionářem. Když z postu předsedy svazu (přejmenovaného na asociaci) v červnu 2011 nečekaně odstoupil, byl to zatím poslední z neslavných odchodů ze scény českého fotbalu. Hašek, jemuž se věřilo, že český fotbal pozvedne a očistí, zanechal v nepořádku spoustu věcí a Bílka v kritické situaci. Národní tým za sebou kvalifikací o Euro 2012 vlekl domácí prohru s Litvou hned v úvodním zápase, mizerné výkony v přípravných utkáních, nedůvěru veřejnosti, masivní kritiku médií. Prostě krize...

Drtivý tlak

„Máme za sebou neúspěšnou kvalifikaci. Ta mi ale posloužila k tomu, abych si udělal představu o týmu,“ vstoupil Bílek ještě s Haškovou podporou na půdu, která se pod Radou propadla. Přestavba týmu nijak zvlášť nepokročila, Rosického zdravotní problémy přetrvávaly, navíc se zdálo, že klíčový hráč je z formy a jen tak se do ní nevrátí.

*Když nastoupil Michal Bílek, přišla taková nepříjemná série, že se nedávaly góly, prohrávalo se i se soupeři, kteří nejsou tak cenění, připomíná **Vladimír Šmicer**. Když to přeženu, byla to metoda pokus a omyl. Národák by měl přece jen sbírat body a držet si koeficient.*

Podle Šmicera byl důležitým zdrojem poznání zájezd do Spojených arabských emirátů. Po penaltové prohře s domácím týmem podlehli Češi Ázerbájdžánu 0:2. *Mysleli jsme si, že když vezmeme hráče, kteří tolik šanci nedostávají, uvidíme, jestli by jich měli dostávat víc. Myslím si, že to pro nás bylo varování, protože jsme si nepřipouštěli, že by k něčemu takovému mohlo dojít, vrací se Šmicer k zájezdu z listopadu 2009. Vůbec jsme nedomysleli, že budeme od začátku pod takovýmhle tlakem.*

Ten po Litvě zesílil. Bílek tehdy ještě symbolizoval pokračování rozpadu, který začal ke konci brücknerovské éry. *To, co se rozpoutalo vůči národnímu mužstvu, tak trochu přesáhlo jakousi hranici, vrací se ke kritickému období František Komňacký. Je pravda, že to schytl nejvíc Michal Bílek, to už byla honba na něj. Já bych to nevydržel, kdybych cítil, že jsem sám s dvaceti lidmi proti celému národu. Svým způsobem jsem ho obdivoval, protože on to dokázal. Když jsme hráli se Španěly, stadion hulákal Bílek ven! A seděla tam jeho manželka. Člověk musí mít vnitřní sílu, aby takovou věc zvládl. A já jsem hrozně rád, že se to na konci otočilo.*

Ještě když měl Bílek zastání u Haška, mohl si aspoň říci, že jdou proti národu dvacet plus jeden. Ale po jeho odstoupení neměl nic jistého. Za trenéra se však postavil i nový předseda asociace Miroslav Pelta. A ještě před odjezdem do Polska mu dokonce asociace z Peltovy iniciativy prodloužila smlouvu na další dva roky. Tento akt sice vzbudil rozpaky i kritiku, ale **Jan Suchopárek** mu rozumí: *Záleží na tom, jestli manažer, nebo tady zástupce reprezentace, který to vyjednává, trenérovi tu šanci dá, anebo řekne – tak uvidíme. Trenér Bílek přišel k nároďáku a bylo mu fuk, jestli bude mít smlouvu prodlouženou automaticky po mistrovství, na které postoupí. Pelta už předtím naznačil, že by si přál, aby Michal pokračoval. Je to manažer z byznysu, postupuje takticky.*

Nové figury na scéně

Bílek nakonec úspěšný byl, ačkoli na Euro postoupil i s přispěním kontroverzní remízy 2:2 se Skotskem. Jan Rezek těsně před koncem nahrál faul a Michal Kadlec z penalty vyrovnal.

Vyrovnat se s úspěchem v takovém stylu, toť takřka neřešitelná věc. **František Komňacký** to vyjadřuje perfektně: *On to neudělal proto, aby byl slavný, protože toto není sláva. To je průšvih, to, co se stalo. On ale vydělal svazu dvě stě milionů korun. Já vím, že ty peníze nejsou to, proč by to měl člověk udělat. Ale on nás dostal na mistrovství a teď celý národ bude sedět u televize a fandit. Bez toho, co udělal Rezek, by to asi nebylo. Ta potřeba výhry je někdy až za hranou morálky. Bohužel, ve fotbale je to tak.*

Je to tak. Bílek s Komňackým jako asistentem a Šmicerem jako pomocníkem v komunikaci s hráči sestavil nakonec mužstvo, které – ať už s Rosic-

kým, nebo bez něj - získalo tvář a má i své zbraně. Nebylo to jednoduché, hráčů se vystřídal mnoho, ale když po druhém místu v kvalifikační skupině tým v baráži jasně přehrál Černou Horu, cíl byl splněn.

*Pořád jsme doufali, že se to otočí, že se výkon bude zlepšit, vrací se k martyriu **Vladimír Šmicer**. Potřebovali jsme energii navíc. Někoho, kdo by změnil tu smůlu. Proto jsme pořád šoupali Rosickým sem a tam, hledalo se rozestavení. Zkoušelo se všechno. Dlouho vůbec nic nefungovalo, a najednou to tam bylo.*

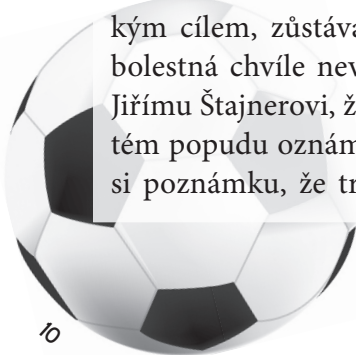
Mužstvu pomohly injekce z mistrovské Plzně, jejíž hráči získávali zkušenosti v Champions League. A podle všech aktérů, kteří byli u toho, pomohla i kritika. Protože těch dvacet mužů, nebo teď už víc, kteří zbyli na konci kruté čtyřletky českého fotbalu, se semklo. Chtělo by se říct, že proti nepříteli, ale jelikož tím nepřitelem by měli být fanoušci, bylo by to rouhačské. Semkli se proti obecné nedůvěře v je samé.

A tak u dalšího dílčího úspěchu národního mužstva už nebyl ani horal Košťál, ani vetřák předseda Mokřý, ani Rada, podléhající tlaku, ba ani Hašek, ačkoli přibrzdil pád. Na hrací plochu se dostaly nové figury a figurky.

Kdo nastoupí do vlaku?

Ale na některé se přece nedostalo. Když Bílek přistoupil k nominaci, děly se věci. Jeho asistent **František Komňacký** se na tuto fázi přípravy dokáže podívat s vhladem i náhledem: *Je to ohromná motivace. Už jen když vidíte, jak ti hráči přistupují k rozhodujícím zápasům, aby se do nominace vůbec dostali. Když to mistrovství prožijete v minulosti a víte, jaký je to obrovský svátek, když víte, jakým způsobem se tam můžete osobně zhodnotit, dostat se do dobrých klubů, vylepšit si smlouvy a tak dále, to je ohromné.*

Nominační fáze znamená i to, že u silnice, po níž vyvolení míří za velkým cílem, zůstávají stát zhrzení a opomenutí. Českému týmu se tato bolestná chvíle nevyhnula ani tentokrát. To když Michal Bílek oznámil Jiřímu Štajnerovi, že se do mužstva nevešel. Liberecký záložník v okamžitém popudu oznámil hořkou novinu na sociální síti Twitter a neodpustil si poznámku, že trenérovi do nominace mluví manažeři hráčů. Tím si

ovšem do mužstva zavřel dveře, které by se mu bývaly dost možná ještě jednou pootevřely. S přetrvávajícími problémy Tomáše Rosického pojal Bílek myšlenku zařadit do mužstva raději ještě jednoho tvořivého záložníka pro případ, že by první kandidát na post středního záložníka přece jen nemohl hrát. A Štajner si vlastně sám zavinil, že to nebyl on, kdo nakonec tříadvacítku nominovaných doplnil. Místo něj se na šampionát začal těšit plzeňský benjamínek Vladimír Darida, největší překvapení na seznamu reprezentantů.

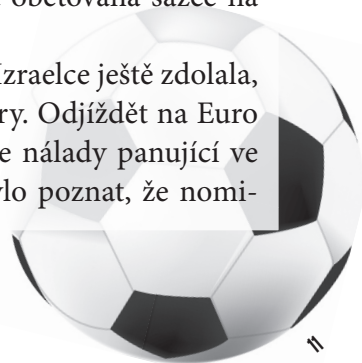
To je důkaz, že šance je vždycky, i když malá, naznačuje s úsměvem Vladimír Šmicer, jenž ve své hráčské kariéře zažil spoustu podobných nominačních okamžiků. Dodatečný zásah do nominace ale znamenal, že někdo musel z kola ven. A tentokrát to postihlo Daniela Pudila. Vždycky je těžké nevzít hráče, který jezdí na reprezentaci dva roky, absolvuje s ní všechno. Na druhou stranu je tady mladý, který třeba může hrát dobře a zřejmě bude dobrý v příští kvalifikaci. Protože je potřeba myslet dál. Člověk by měl myslet jako trenér, a to Michal dělá, dodává na srozuměnou Šmicer.

I **František Komňacký** ví, že jde o kritické okamžiky po všechny strany. *Je tam třeba motivace reprezentovat svého tátu, svoji rodinu, strejdu, který hráči drží palce, upozorňuje na všechno, s čím se vyřazený mladý muž musí vždycky vypořádat.*

Očima nestranného pozorovatele **Jana Suchopárka** byly všechny ty události důsledkem logického vývoje mužstva. *Dají se do něj postupně zabudovávat noví hráči, ale poslední dobou to šlo rychle. Nemusí to být věková generace, mohou to být hráči z jednoho úspěšného mužstva, naráží opět na plzeňskou stopu v české reprezentaci. Oni hrají jiný fotbal, trošku modernější, a najednou vyskočí i v těch přípravných utkáních národáku. Naznačí, že mají šanci uspět.*

A to dal Darida jasně najevo v přípravném zápase proti Izraeli, který Češi odehráli na soustředění v rakouském Bad Kleinkirchheimu. V něm nastoupil na 80 minut ještě i Pudil, ale jeho levá noha byla obětována sázce na zajištění Rosického.

I bez svého kapitána Bílkova kombinovaná sestava Izraelce ještě zdolala, ale v pražské generálce si nedokázala poradit s Maďary. Odjíždět na Euro s prohrou 1:2 nebylo zrovna nejveselejší, avšak podle nálady panující ve vlaku z pražského Hlavního nádraží do Vratislavi bylo poznat, že nomi-

nační i přípravné peripetie jsou zapomenuty. A hned při prvním tréninku na polské půdě se do plné zátěže zapojil i zdravý Rosický. Brány velkého turnaje mohly být otevřeny.

Zápasy české reprezentace pod trenérem Michalem Bílkem:

Spojené arabské emiráty – Česká republika 0:0, na penalty 3:2

Příprava, turnaj, hráno 15. listopadu 2009 v Al-Ajnu.

Rozhodčí: Dalkam (Jordánsko) – Bahrúz, Sulejman (oba SAE). ŽK: Avaná – Rozehnal, Limberský, Blažek, Necid. Diváci: 5 000.

SAE: Násir – Sálím (46. M. Faíz), Kamali, Kásim, Džabir – Vihajbí, Chádir (46. Rahmán), Mubarak, Chamís (46. Abdaláh) – Chalíl (58. Machbút), Šihhí (84. Abbás). Trenér: Katanec.

ČR: Drobný – Limberský, Hubník (65. Šimůnek), Rozehnal, Pudil – Matějovský, Švec, Lička (79. Magera) – Fillo (62. Papadopulos, 83. Rajnoch), Necid, Hloušek (62. Blažek). Trenér: Bílek.

Česká republika – Ázerbájdžán 0:2 (0:1)

Příprava, turnaj, hráno 18. listopadu 2009 v Al-Ajnu.

Branky: 25. Džavadov, 89. Abušov. Rozhodčí: Faríd – Salíh, Šamsí (všichni SAE). ŽK: Medveděv, Abušov (oba Ázerbájdžán). Diváci: 500.

ČR: Grigar – Limberský, Šimůnek, Rajnoch, Pudil (46. Hloušek) – Lička, Holek (80. Rozehnal), Matějovský (75. Fillo) – Papadopulos, Magera (63. Necid), Blažek (75. Švec). Trenér: Bílek.

Ázerbájdžán: Farhad – Medveděv, Levin, Alachverdějev, Abušov – Šukurov, Abbasov, Mamedov (90. Pereira), Čertoganov (32. Sagydov), Džavadov – Ramim (83. Nadirov). Trenér: Vogts.

